

Sortni izbor krompirja v letu 2021

V letu 2021 že smo pripravili seznam priporočenih sort krompirja za Slovenijo za leto 2021, kjer so predstavljene le najboljše sorte, ki jih strokovnjaki priporočamo. Na seznamu priporočenih sort je skupno 17 sort.

Na trgu pa se pojavlja veliko več sort krompirja, o katerih pridelovalci malo vedo. Da bi jim tudi pri ostalih sortah olajšali odločitev o nakupu, smo pripravili tudi veliko širši sortni izbor za leto 2021.

Kmetijski inštitut Slovenije preskuša sorte krompirja v mikro poskusih v petih ponovitvah na več krajih po Sloveniji. Vsako leto želimo preskusiti najnovejše sorte na trgu in jih primerjati s standardnimi sortami, pridelovalci že poznajo. Opazovane lastnosti so natančno določene v metodiki preskušanja.

Sorte smo razdelili v tri skupine:

- najbolj razširjene tuje sorte v Sloveniji, ki so bile **vsaj tri leta v preskušanju**
- slovenske sorte.

Predstavitev je pripravljena tako, da so podani kratki opisi oblike gomoljev, barve mesa in kože ter primernosti za uporabo, pridelovalci pa naj se za nakup sami odločijo in presodijo, kakšno sorto želijo, potrebujejo in znajo pridelovati ter kakšen krompir želijo njihovi kupci.

Sorte so po zgodnosti razvrščene od 9,5 do 3, kjer je 9,5 najzgodnejša in zagotavlja zadovoljiv tržni pridelek v ugodnih razmerah že cca. 50 do 60 dni po vzniku. Srednje pozne sorte za ozimnico (6,5) dozorevajo okoli od 90 do 100 dni po vzniku, medtem ko pozne do okoli 120 dni po vzniku. S pokrivanjem in nakaljevanjem dosežemo zgodnejši vznik in s tem tudi pridelek.

Pri mnogih sortah je **omenjena steklavost in rjava pegavost**. Obe sta pomembni napaki, ki se pojavljata v mesu gomoljev in ju ne vidimo, dokler gomoljev ne prerežemo oz. uporabimo. **Pojavljata se ob stresu v suhih in vročih razmerah**, zato sta pri nas lahko kar pogosti.

Pridelovalci v Posočju in tisti, ki so na drugih območjih, **kjer je razširjena rumena krompirjeva cistotvorna ogorčica, dolžni pridelovati sorte, ki so odporne proti rasam Ro1 in Ro4 te ogorčice**. Zato smo zanje opisom dodali dostopne kataloške podatke o tej lastnosti.

Če se želijo zainteresirani pridelovalci seznaniti s **podrobnejšimi rezultati preskušanja posameznih sort krompirja**, jih lahko najdejo na spletni strani Javne službe za poljedelstvo pri Kmetijskem inštitutu Slovenije (<http://www.kis.si/Krompir/>), kjer so prikazani vsi rezultati sortnih poskusov s krompirjem v Sloveniji od leta 2001 do 2019, rezultati za leto 2020 pa bodo dodani v kratkem.

dr. Peter Dolničar
KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE

Preglednica 1: **Najbolj razširjene tuje sorte krompirja v Sloveniji**

Sorta	Zgodnost (9,5-3)	Gomolji	Barva mesa	Barva kožice	Nekatere pomembne lastnosti	Uporabnost
Zgodnje sorte						
ARROW	9,5	okroglo ovalni, debeli	bela	svetlo rjava	lepa oblika, dober okus, primerna za prekrivanje, odporna na rumeno ogorčico, primerna le do jeseni (do septembra ali oktobra)	kuhanje in pečenje
RIVIERA	9,5	debeli, okroglo ovalni	svetlo rumena	svetlo rumena	dober okus, primerna za prekrivanje, odporna na rumeno ogorčico, občutljiva na krompirjevo plesen na listih in gomoljih ter na rjavo pegavost	kuhanje in pečenje
ACTRICE	9,5	debeli, okroglo ovalni	svetlo rumena	svetlo rumena	velik zgođen pridelek, lepa oblika, dober okus, primerna za prikrivanje, primerna do novega leta	kuhanje in pečenje
ADORA	9	ovalni, debeli	svetlo rumena	svetlo rumena	primerna za prekrivanje, pranje gomoljev, odporna na rumeno ogorčico, manj izenačeni gomolji	kuhanje in pečenje
CARRERA	9	ovalni, debeli	temno rumena	rumena	hitro polni gomolje, za prekrivanje in pranje, odporna na rumeno krompirjevo ogorčico, povprečna jedilnost, precej vlažna, primerna do jeseni, srednje občutljiva na krompirjevo plesen, možnost rjave pegavosti	kuhanje
CELTIANE	9	dolgo ovalni	svetlo rumena	rumena	velik pridelek srednje debelih gomoljev	kuhanje in pečenje ter pomfrit
COLOMBA	9	ovalni	svetlo rumena	rumena	dobra zgodna sorta, občutljiva na sušo, ko je lahko močno steklava	kuhanje
LADY CHRISTL	9	ovalni	rumena	rumena	zelo dober okus, lep oblike, občutljiva na sušo	kuhanje
BARCELONA	8,5	ovalni	rumena	rumena	velik pridelek, srednje debeli gomolji, odporna proti ogorčicam	kuhanje
BELLAROSA	8,5	zelo debeli, okroglo ovalni	rumena	rdeča	velik pridelek, hiter vznik, slabša oblika, nekroze na gomoljih, kratka dormanca, globlja očesa	kuhanje
CASABLANCA	8,5	ovalni	krem bela	rumena	kakovostna zgodna sorta, gomolji srednje debeli	kuhanje in pečenje
CERSIA	8,5	dolgo ovalni	svetlo rumena	rdeča	drobnejši gomolji, pridelek velik, po okusu malo kisel	kuhanje, pečenje
EVEREST	8,5	ovalni	svetlo rumena	rumena	zelo velik pridelek, gomolji zelo debeli, nižja vsebnost sušine, opažena rjava pegavost	kuhanje
PRADA	8,5	ovalni	svetlo rumena	svetlo rumena	velik pridelek, debeli gomolji, plitva očesa, opažena rjava pegavost	kuhanje, tip A
PRIMURA	8,5	srednji, ovalni	rumena	rumena	rodna, primerna za prekrivanje, pranje gomoljev, občutljiva na virusne bolezni	kuhanje
AGATA	8	ovalni, srednji	rumena	rumena	kakovostna zgodnja sorta, primerna za ekološko pridelavo	kuhanje in pečenje
ANUSCKA	8	ovalni, debeli	temno rumeno	rumena	zelo dobrega okusa, primerna za prekrivanje in pranje gomoljev	kuhanje in pečenje
DIVAA	8	ovalni	bela	bela	kakovostna sorta, večje število srednjih gomoljev	kuhanje in pečenje ter pomfrit

ESMEE	8	ovalni	rumena	rdeča	zelo velik pridelek, zelo debeli gomolji, nizka vsebnost suhe snovi	kuhanje, voden
EVORA	8	okroglo ovalni	bela	svetla	zelo velik pridelek srednje številnih srednje debelih gomoljev, povprečnega okusa, opažena steklavost	kuhanje
JAZZY	8	dolgi, drobnejši	rumena	rumena	srednji pridelek	kuhanje, tip A
MARIS BARD	8	zelo debeli, okroglo ovalni	bela	bela	debeli gomolji, občutljiva na nekroze na gomoljih, navadno krastavost, steklavost in rjava pegavost	kuhanje, do februarja
RANOMI	8	dolgo ovalni	rumena	svetlo rumena	zelo velik pridelek, debeli gomolji, srednja kakovost - voden okus	kuhanje
ROSARA	8	dolgi, kifli	rumena	rdeča	majhen pridelek drobnih gomoljev	kuhanje
Srednje zgodnje sorte						
ARIZONA	7,5	okroglo ovalni	svetlo rumena	rumena	rodovitna srednje zgodna sorta, odporna proti suši, povprečnega okusa	kuhanje
ELFE	7,5	srednji, ovalni	temno rumena	rumena	zelo dobrega okusa, odporna na napake v mesu gomoljev, občutljiva na sencor, srednje občutljiva na krompirjevo plesen na listih	kuhanje in pečenje
EXCELLENCY	7,5	ovalni	rumena	rumena	zelo velik pridelek, občutljiva na metribuzin	kuhanje, pečenje in pomfrit
LA STRADA	7,5	okroglo ovalni	bela	svetlo rumena	zelo debeli gomolji, plitva očesa, povprečnega okusa	kuhanje in pečenje
NATASCHA	7,5	ovalni	temno rumena	rumena	dober pridelek, odličen okus, gomolji lepih oblik, ob suši mogoča rjava pegavost	kuhanje, tip AB
RED LADY	7,5	dolgo ovalni	rumena	rdeča	srednji pridelek, srednji gomolji	kuhanje
SORAYA	7,5	ovalni	rumena	svetlo rumena	zelo velik pridelek, debeli gomolji, slabša kakovost, pogosta rjava pegavost	kuhanje
ARINDA	7	debeli, podolgovati	svetlo rumena	svetlo rumena	zelo dobrega okusa, odporna na rumeno krompirjevo ogorčico, občutljiva na krompirjevo plesen na listih, ob stresu močno izrašča	kuhanje in pečenje
CAMMEO	7	srednje debeli, ovalni	svetlo rumena	rumena	rodovitna nova sorta, odporna proti krompirjevi plesni, primerna za ekološko pridelovanje	kuhanje in pečenje
ELECTRA	7	debeli, ovalni	rumena	rumena	zelo rodovitna sorta, s srednje debelimi gomolji in nizko vsebnostjo sušine, zato slabša jedilna kakovost	kuhanje
MARABEL	7	srednji, okrogli	rumena	rumena	velik pridelek, zelo dobrega okusa, pranje, odporna na rumeno krompirjevo ogorčico, ni primerna za lahka peščena tla, zahtevna sorta za pridelavo	kuhanje in pečenje do marca
Srednje pozne sorte						
CAROLUS	7	ovalni	svetlo rumena	rumena, vijolična očesa	številni srednje debeli gomolji, pridelek velik	kuhanje, pečenje, pomfrit
ALOUETTE	6,5	dolgo ovalni	svetlo rumena	rdeča	velik pridelek srednje debelih gomoljev, odlična jedilna sorta	primeren za kuhanje in pečenje
CONSTANCE	6,5	ovalni	rumena	rumena	velik pridelek, srednje debeli gomolji	kuhanje, tip A

FRANCELINE	6,5	dolgi, kifeljčar	rumena	rdeča	rdeč kifeljčar, prepozen za nadomestilo Kresniku	kuhanje
OTOLIA	6,5	ovalni	rumena	rumena	rodna, odporna proti krompirjevi plesni na listih	kuhanje, pečenje in pomfrit
RED FANTASY	6,5	srednji, ovalni	rumena	rdeča	velik pridelek, oblika in izenačenost, bolj vlažno meso od sorte Desiree, srednje občutljiva na sencor	kuhanje in pečenje
SANTE	6,5	srednji, ovalni	rumena	svetlo rumena	odpornost proti boleznim in škodljivcem, tudi ogorčicam, lahko slabša kakovost, kratka dormanca, ni za lahka tla, ob suši rjava pegavost	kuhanje in pečenje
SOLARA	6,5	srednji, ovalni	rumena	rumena	odpornost proti virusnim boleznim in rumeni ogorčici, povprečna jedilna kakovost	kuhanje
SOPRANO	6,5	ovalni	krem	rumena	srednji pridelek, gomolji srednje debeli, številni, povprečnega okusa	kuhanje, pečenje
ADATO	6	dolgo ovalni	rumena	rumena	Dolgi, srednje debeli gomolji,	Kuhanje, pečenje
CONCORDIA	6	ovalni	rumena	rumena	izenačena, dobra jedilnost	večnamenska sorta, tudi pomfrit
DESIREE	6	srednji, podolgovati	svetlo rumena	rdeča	odličen okus, občutljiva na navadno krastavost, belo nogo, deformacije	večnamenski krompir, tudi pomfrit
MONTE CARLO	6	ovalni	bela	rdeča	dober pridelek, lepe oblike, srednji gomolji, ob suši mogoča steklavost, odporna proti ogorčicam	kuhanje
ROMANO	6	debeli, okroglo ovalni	krem bela	rdeča	velik pridelek na lažjih tleh, nekroze na gomoljih, oblika gomoljev, navadna krastavost, ob suši mogoča steklavost	kuhanje
RUDOLPH	6	okroglo ovalni, debeli	krem bela	rdeča	zelo dober pridelek, groba kožica, očesa	kuhanje
Pozne sorte						
CARLINGFORD	5,5	drobnejši	bela	svetlo rjava	odpornost proti virusnim boleznim, občutljiv na sivenje v mesu gomoljev in steklavost	kuhanje
JELLY	5,5	debeli, ovalni	rumena	rumena	velik pridelek, srednja oblika gomoljev, jedilna kakovost, odporna na stresne razmere	kuhanje, pečenje in pomfrit
JOLY	5,5	debeli, ovalni	krem bela	svelta	velik pridelek debelih gomoljev	kuhanje
KENNEBEC	5,5	zelo debeli, okroglo ovalni	bela	bela	okusnost, občutljivost na krompirjevo plesen na gomoljih in strojni izkop	kuhanje in pečenje
MOZART	5,5	ovalni gomolji	rumena	rdeča	zelo velik pridelek, oblika, izenačenost, v stresnih razmerah je možna steklavost	kuhanje
AGRIA	5	debeli, podolgovato ovalni	rumena	rumena	okusnost, odpornost na virusne bolezni, deformacije gomoljev, občutljiva na krompirjevo plesen, ob suši možna steklavost	pomfrit, kuhanje in pečenje
DAIFLA	5	ovalni	krem bela	svetlo rumena	zelo velik pridelek, debeli gomolji, srednja kakovost, možne nekroze na gomoljih ob okužbi s PVY	kuhanje
MANITOU	5	ovalni	rumena	rdeča	velik pridelek, izenačen, dobrega okusa	kuhanje

Preglednica 2: Slovenske sorte krompirja

Sorta	Zgodnost (9,5-3)	Gomolji	Barva mesa	Barva kožice	Nekatere pomembne lastnosti	Uporabnost
KIS SLAVNIK	9,5	dolgo ovalni, zelo debeli	svetlo rumena	svetlo rumena	zelo zgođen velik pridelek debelih izenačenih gomoljev, hitro polni gomolje, za pranje in prekrivanje, gomolji izenačeni, primerna do novega leta, nižja vsebnost suhe snovi	kuhanje, pečenje, pomfrit
KIS 07-194/94-1 (KIS BLEGOŠ)	9	okroglo ovalni	rumena	rumena	Srednje velik pridelke večjega števila srednjih gomoljev, zelo okusna zgodnja sorta	kuhanje, pečenje, pomfrit,
KRESNIK	8,5	dolgi, kifeljčar	bela	svetla	kakovostna za zgodno porabo, občutljiva na krompirjevo plesen na gomoljih, nekroze in sladkorni konec	kuhanje in pečenje, solate
KIS VIPAVA	8,5	okroglo ovalni	bela	modro vijolična	za zgodno porabo za pečenje, primerna tudi za ozimnico, ob kuhanju se kožica razbarva, srednje globoka očesa, višja vsebnost suhe snovi, možnost rjave pegavosti	kuhanje in pečenje, pomfrit
KIS SAVINJA	7,5	okroglo ovalni	bela	svetla	zelo velik pridelek, večje število izenačenih debelih gomoljev, srednje plitva očesa, odporna proti krompirjevi plesni, občutljiva na pokanje gomoljev	kuhanje
KIS KOKRA	6,5	okroglo ovalni	krem bela do svetlo rumena	svetla	ekološka in konvencionalna pridelava, odporna proti krompirjevi plesni, srednje globoka očesa, ob suši možno pokanje gomoljev	kuhanje in pečenje
KIS KRKA	6,5	okroglo ovalni	bela	svetla	zelo dobra jedilnost, zelo velik pridelek, primerna za sušne razmere in lahka tla, debeli gomolji	kuhanje in pečenje
KIS SORA	5	ovalni	krem bela	svetla	odlična jedilnost, velik pridelek, primerna za hladno skladišče, občutljiva na plesen na gomoljih, ob suši in izraščanju možna steklavost	solatni tip kuhanja (A), večnamenska, tudi pomfrit
KIS RAZOR	6,5	ovalni	rumena	rumena	zelo dobra jedilnost, velik pridelek, zelo debeli gomolji primerna za lahka tla, možnost rjave pegavosti	kuhanje, pečenje, pomfrit,